

מקבל טומאה מאחוריו כלל. והרמב"ן כתב שאם דרך תשמישו הוא גם באחוריים – מיטמא, ואם לאו אינו מיטמא.
 ב. כלי חרס שנטמא תוכו, מטמא טהרות במגעם בין שנגעו הטהרות בתוך הכלי בין שנגעו בגבו (תוס' בכורות, דלא כרבנו שמואל, ומובא בסוס"א רמב"ן).
 עוד בדיני טומאת כלי חרס – בבכורות לה.

דף כג

- כד. א. הנושא את המדרס – האם מותר לו לשאת תרומה וקדשים? ומה הדין בדיעבד?
 ב. האם מותר לשאת מי חטאת ואפר חטאת ולהעבירם בנהר או באויר?
 ג. כלים הנגמרים בטהרה – האם צריכים טבילה והערב שמש?
 ד. שופרת שחתכה לצורך אפר חטאת – מה דינה ומה דין הנוגע בה?
 ה. האם חידשו בפרה דבר שאין כיוצא בו במקום אחר?
 ו. אלו כלים טמאים משום מדרס ואלו אינם טמאים?

א. עשו חכמים מעלה בקודש שהנושא את המדרס לא ישא את הקודש, משום מעשה שהיה באחד שהעביר חבית של יין קודש ממקום למקום ונפסקה רצועה של סנדלו ונטלה והניחה על פי חבית ונפלה לאויר החבית ונטמאת, אבל נושא את התרומה [כרבי חנניה בן עקביא שאמר כל מקום שגזרו חכמים משום מעשה שהיה, לא גזרו אלא כדוגמת המעשה וכאותו דבר].

א. דוקא נושא ביד אסרו, כמעשה שהיה, אבל הלבוש בגד מדרס או לבוש סנדל לא גזרו (כן הוכיח החו"א – פרה ה, כו).

ב. יש מפרשים עפ"י פשוטות דברי הגמרא שלפי חכמים החולקים על רבי חנניה, אף בתרומה יש לאסור (עפ"י כסף משנה; טורי אבן). ויש אומרים שאין בדבר מחלוקת (עפ"י חזון איש). ומכל מקום הלכה כסתם משנתנו שהנושא את המדרס נושא את התרומה (עפ"י רמב"ם; לקוטי הלכות).
 נסתפקו בגמרא בסנדל טהור, וכן נסתפקו בחבית שתומה, האם גזרו גם באלו.
 עבר ונשא – רבי אילא אמר: טמא. רבי זירא אמר: טהור.

הלכה כרבי זירא, כי דין דרבנן הוא (עפ"י רמב"ם; לקוטי הלכות). במי חטאת – הנושא את המדרס פוסל אותם (ע' ראב"ד פרה יג, ג; ובטו"א נראה שלא נקט כן והשיגו במרומי שדה, ואפשר שגם הטו"א מודה – ע' חזון איש פרה ה, כו).

ב. לא ישא אדם מי חטאת ואפר חטאת ויעבירם בירדן ובספינה ולא יזרקם מצד זה לצד אחר ולא ישיטם על פני המים ולא ירכב ע"ג בהמה או ע"ג חברו אלא אם כן היו רגליו נוגעות בקרקע, אבל מעבירם על הגשר. לדברי חכמים, אין חילוק בין הירדן לשאר נהרות ולר' חנניה בן עקביא לא אסרו אלא בירדן ובספינה וכמעשה שהיה.
 לענין חטאת הלכה כחכמים, לאסור בכל מקום (עפ"י רמב"ם; לקוטי הלכות).

ג. כלים הנגמרים בטהרה [על ידי חבר] צריכים טבילה לקודש אבל לא לתרומה – מעלה עשו בקודש, שמא ניתזה צינורא של עם הארץ במהלך עשיית הכלי כשאינו שמור עדיין, ובשעת גמרו עדיין לחה היא. ואולם הערב שמש אין צריך.

א. משמע בגמרא שכלי הנגמר בטהרה אינו אלא כשני או שלישי לטומאה, ואעפ"י שחוששים לצינורא דעם הארץ, כיון שהוא חשש רחוק לא הצריכו חכמים רק עיקר הטבילה ולא החמירו בטומאתו (עפ"י חזון איש קכט. וע"ש טהרות י, ח).
ב. כלי חרס שאין מועילה לו טבילה לטהרתו, לא גזרו עליו להצריכו טבילה בגמר מלאכתו (ערש"ש; תפארת ישראל פרה ה, א).

ד. שפופרת שחתכה לחטאת; רבי אליעזר אומר: יטבול מיד [משום חשש צינורא דעם הארץ כנ"ל]. רבי יהושע אומר: יטמא ואחר כך יטבול [כדי לקדש בתוכה מי חטאת עם האפר קודם הערב שמש, להוציא מלבן של צדוקים שהיו אומרים במעורבי שמש היתה נעשית].
גם החותכה והמטבילה טעון טבילה מפני שעשאוה כטמא-מת שמטמא אדם, אבל אינו טעון הזאה שלא עשאוה אלא כטמא מת בשביעי שלו.

א. הטורי-אבן כתב שלרבי יהושע, החותך והמטביל צריך לטמאו ואח"כ יטבול. והנצי"ב חולק וסובר שאין החותך והמטביל את השפופרת בכלל העוסק בשריפת הפרה.

ב. יש להסתפק האם החותכה [הוא ראשון לטומאה] מטמא חולין אם לאו. ונראה שזהו ספיקם של התוס' לעיל (כא.). ואולם לענין קודש נראה שהוא כראשון לטומאה והשפופרת אב-הטומאה (עפ"י חזון איש קכט. וע"ע במה שכתב בטהרות י, ח).

ג. לא זה בלבד שעשאוהו כטמא מת אלא כל טומאה דרבנן בחטאת עשו כנוגע במת שמטמא את חברו, וחברו גם כן מטמא את חברו ואפילו הם מאה (עפ"י משנה פרה יג. ע' מרומי שדה).

ה. שנו בברייתא: מעולם לא חידשו דבר בפרה - דבר שאין כדוגמתו במקום אחר. ופירש אב"י, שלא נתנו טומאה בפרה לדבר שאינו ראוי לקבל טומאה, כגון כלי שאינו מיוחד למדרס אינו טמא מדרס. אבל דבר הראוי לקבל טומאה עשאוהו כטמא אף על פי שלא נגע בטומאה, כגון שפופרת שחתכה עשאוה כטמא מת כאמור.

ו. אין מטמא משום מדרס אלא כלי המיוחד לישיבה או לשכיבה או לדריסה (והישב על הכלי אשר ישב עליו הזב...). ולכן זב שכפה סאה וישב עליה - טהורה משום מדרס.
דין כלי חרס ומפץ לטומאת מדרס - נתבאר בשבת פד.

דין היטמאות הכהן העושה את הפרה - נתבאר ביומא ב.

דפים כג - כד

כה. האם הכלי מצרף מה שבתוכו לענין קבלת טומאה, ומדאורייתא או מדרבנן?

הכלי מצרף מה שבתוכו לקודש, שנחשבים כל החתיכות כחתיכה אחת והנוגע באחת מהם נטמא כולם, אבל לא לתרומה. ולכן קטורת וגחלים שבכלי שנגע טבול יום במקצתם - פסל את כולם. לדברי רבי חנין דין תורה הוא (כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת - הכתוב עשאו לכל מה שבכף אחת). ולרבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן - מדרבנן.